

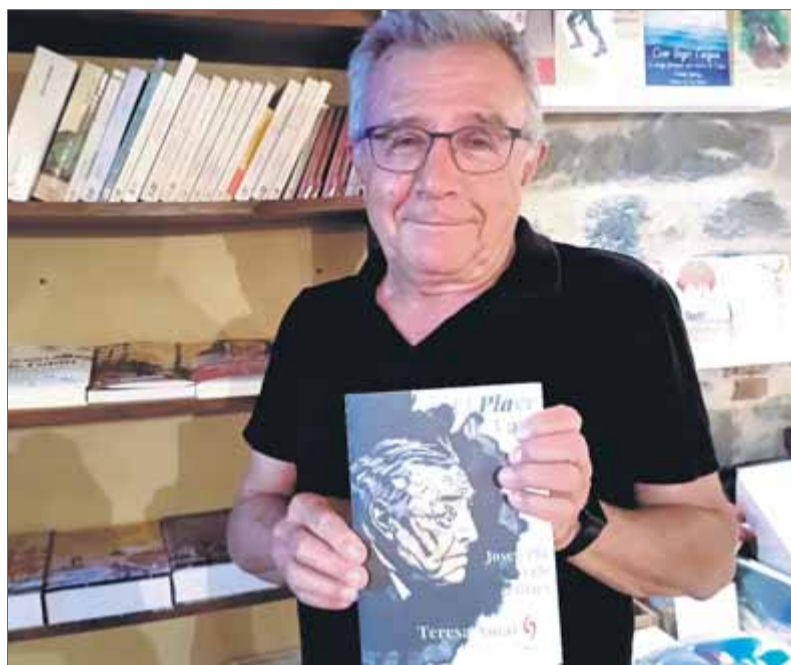
Mirades

La mirada de Josep Pla sobre l'art

De Josep Pla sempre se'n parla o escriu en relació amb la cuina i la gastronomia, però quan el llegim és l'art el que apareix per totes bandes. Aquesta afirmació és de l'historiador, filòsof i escriptor Abel Cutillas i la utilitzen Xavier Cortadellas i Judit Pujadó, editors de Sidillà Edicions, per explicar el perquè de la publicació d'*El Plaer de l'art. Josep Pla i els artistes*. L'ha escrit Teresa Amat Canals (Martorell, 1950), llicenciada en filologia catalana, patrona vitalícia de la Fundació Francesc Pujols i Morgades, de Martorell, i autora d'obres com *Castracions. Cinquanta anys de revolució cubana* (2009) i el recull de relats *Tot ve que s'acaba* (2016), que va guanyar el premi Vila de Martorell de l'any 2015. En aquest nou llibre s'hi troben aplegats molts textos de l'escriptor de Palafrugell sobre el seu concepte de l'art i, sobretot, dels artistes que va conèixer. El llibre compendia els millors fragments que Pla va dedicar als artistes, especialment catalans, que va tractar i va conèixer. "Hagi escrit sobre el que hagi escrit, Pla ens ha ensenyat a mirar el nostre país i la seva gent, a mirar-nos a nosaltres mateixos i, des d'aquí, a mirar el món, i per això ens agrada", escriu Teresa Amat.

El llibre, ben recomanable, vol ser una mena d'antologia dels textos que

Edicions Sidillà publica 'El Plaer de l'art', on Teresa Amat recull la mirada planiana sobre els artistes

Xavier Cortadellas, editor de Sidillà, amb el llibre de Teresa Amat ■ CEDIDA

Jordi Grau

va publicar Pla sobre art. Encara que no es considerava crític, "la seva perspicàcia podia afinar un criteri amb una lucidesa que a alguns teòrics els costa molt de bastir amb elucubracions sovint abstruses amb aparença de rigor intel·lectual", escriu d'ell Abel Cutillas. Teresa Amat, per escriure el llibre, ha espigolat entre els textos publicats a l'Obra

Completa i espera que, després de llegir el llibre, el lector tingui ganes de tornar a llegir els textos sencers. L'autora destaca entre tot el que va escriure Pla el retrat que fa de Rusiñol, que considera que és un dels seus millors llibres i, a més, mostrant el personatge i l'anàlisi de la seva obra, "hi retrata tota una època". També remarca les pàgines dedica-

des a Joaquim Mir i "les extraordinàries" cent catorze planes de *Vida de Manolo contada per ell mateix*, recollides al volum *Tres artistes*.

A *El Plaer de l'art* Josep Pla apareix escrivint també sobre Gaudí, Dalí, Aristides Maillol, Picasso, Gargallo, Miró, Torres García i Josep Maria Sert, entre molts altres. "La pintura? Sí. Però el que m'interessa més és la figura de l'artista: com és, com viu, què pensa. Em dona notícia de la seva obra. Per això he escrit papers no pas sobre pintura sinó més aviat sobre pintors", explica Pla a Josep Valls en les seves confidències al Motel. Teresa Amat fa l'estudi de la relació de Pla amb l'art, que restava pendent, però insisteix que la seva intenció "és que sigui una introducció a Pla per a algú que no hagi entrat encara en el seu món". També vol contribuir a reconèixer o descobrir artistes contemporanis de l'escriptor. "Pla no és un crític d'art; de l'art extreu el goig que li proporcionen les obres dels artistes que admira" i els dedica textos que "són l'expressió dels seus gustos, amaratats de vitalisme i sensualitat i impregnats d'una penetració no només intuïtiva sinó sàvia, a vegades crítica, que desemboca en el seu sentit profund de l'estètica", conclou Teresa Amat.

Som 10 milions

La mort del blaverisme

A l'estiu, tota cuca viu. Però més encara hi viuen les serps, sobretot al voltant de la Mare de Déu d'Agost i de la premsa, on n'hi ha més que en una d'Indiana Jones. En el primer estiu d'un govern valencià d'encefalograma pla era inevitable que les serps apareguessen amb quatre barres, estelada i barretina. Mentre els madrilenys planten els para-sols a les platges valencianes com Hernán Cortés o Pizarro plantaven els senyals de Castella a les Índies, els catalans et furten la paella!

Carlos Mazón, el nostre delegat colonial, s'hi ha apuntat amb deler, i, doncs, ha deixat de fer vídeos sobre orxates –no és un recurs retòric– i ha passat a fer-ne d'altres amb to greu i celles arrufades tot exigint que el govern català retirés una pancarta de les festes de Gràcia. No és broma. "Nihil novum sub sole"? Segur? A parer meu, si es furga bé, aquesta serp d'estiu ha constatat que el blaverisme està definitivament mort i soterrat.

Cal que m'explique bé i no sé si

El que ens queda ací és un anticatalanisme espanyol homologable a qualsevol altra latitud estatal castellana

Ricard Chulià

en seré capaç, tanmateix. Mazón és una bona representació de les classes dirigents alacantines. Al sud del país no han vist mai un blaver fora de Canal 9. I la miraven poc. No saben què és el blaverisme. És una espècie endèmica de València i àrea metropolitana estricta. I, doncs, no saben fer el blaver. Sobrereaccionen i fan el ridícul. Francisco Camps, per exemple, havia mamat el blaverisme des del bressol, i, per tant, sabia fingir-lo quan el necessitava.

El blaverisme és l'aclimatació al País Valencià de l'anticatalanisme generalitzat que vertebrava Espanya i el nacionalisme espanyol. No és el mateix el blaver valencià que l'anticatalà manxec. És una diferència subtil però profunda. A Alacant i àrea d'influència no n'hi va haver perquè l'espanyolisme no necessitava aquest subterfugi: tenia igual si el que trencava Espanya era valencià o català, anaven a cara descoberta. Ara aquesta fase ha arribat també majoritàriament a València i àrea d'influència immediata. I això té coses bones i coses roïnes.

Com a cosa positiva, estic convençut que la major part dels valencians, tinguen la ideologia que tinguen, ja no comparteixen que el seu

Carlos Mazón, gneu representant de les classes dirigents alacantines ■ EFE

president vaja fent el *freak* i posant-li el dit en l'ull al veí amb què comparteixen més i més importants interessos econòmics, per exemple. La frivolitat de muntar un canyaret per una pancarta d'unes festes d'estiu. Lizondo sabia molt bé on apuntava la bala, tot i que el resultat no fos menys ridícul, és clar. La mort del blaverisme vol dir que el que ens queda ací és un anticatalanisme espanyol homologable a qualsevol altra latitud estatal castellana. Però també

vol dir que el País Valencià, en conjunt, encara no és homologable a qualsevol altra latitud estatal castellana. I, en aquest sentit, el valencianisme té molt de camp a recórrer. Fa un parell de dècades, trobe que el millor que es podria haver fet hauria sigut ignorar aquesta serp d'estiu en forma de fantasma català. Ara no. Ara pense que hem d'enfrontar-los a cara descoberta, perquè pense també que hi tenim molt a guanyar. Qui ens ho hauria dit? Aprofitem-nos-en.